

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKEGA NARODNEGA
PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Narodna in lastnina slovenskega naroda in Kanado
\$6.00 na leto, \$2.00 na pol leta, \$1.50 na četrt leta; na Chicago
in Ohio \$7.50 na leto, \$2.50 na pol leta; na Los Angeles
\$8.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago)
and Canada \$5.00 per year, Chicago and Ohio \$7.50 per year,
foreign countries \$8.00 per year.

Člani glaslo po dopisih.—Kopije glaslo in naravnih
glaslo ne se vračajo. Kopije literarne vsebine (člani, po-
vesti, drame, pesmi itd.) se vračajo pošiljalca le v slučaju,
če je priložil pošiljalo.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communica-
tions and unsolicited articles will not be returned. Other
manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned
to sender only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Naslov na vsa, kar ima stik s Glaslo

PROSVETA

5557-59 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Delovni v obsegu na primer (July 31, 1938), poleg vsega
način, na katerem vam je v tem delovnem področju na-
redila. Povratne je priloženo, da se vam list ne ustavi.

139

Zakaj nismo zadružniki?

Slovenski delavci v Ameriki imamo dovolj do-
brih zgledov, dovolj šole in izkušnje, da bi se
lahko gospodarsko organizirali in si na ta način
pomagali do boljšega materialnega obstanka.

Stiridesetletna, da, petdesetletna šola našega
življenja v Ameriki nas je lahko izučila, da z za-
sebnim gospodarskim prekanjem nismo na
splošno prišli nikamor. Na desetisoče naših
delavcev je že poskušilo z lastnim businessom,
a le peščice se je posrečilo, da je ostala na po-
vrhu in si opomogla s svojim podjetjem;
ogromna večina je pa propadla.

Ali ni to neovrgljiv dokaz, da ameriška ka-
pitalistična družba ni nikdar enakomerna in nikdar
ne bo nudila VSEM enakih ekonomskih prilož-
nosti?

Spoznajmo enkrat jekleno resnico, da funda-
mentalno načelo ameriškega privatnega kapita-
lizma je, da—VSI ljudje ne morejo biti kapita-
listi, da je le malo izvoljenih in da vsak posame-
zen podjetnik uspeva le zato, ker mu pomaga
stotine ali tisoče drugih posameznikov, ki delajo
pri njem ali kupujejo blago od njega!

Na drugi strani smo se lahko naučili, da z
združitvijo lahko veliko dosežemo. Dokaz so
naša podporná društva in jednote. Kje bi mi
danes že bili in kdo bi sploh kaj vedel o nas, če
bi ne imeli svojih podpornih organizacij?

Če smo torej bili toliko sposobni, da smo se
primeroma 80-odstotno zavarovali zoper bole-
zen in telesno poškodbo ter za primer smrti—
zakaj nismo bili tudi toliko sposobni, da bi se
bili na splošno zavarovali za vsakdanjo ek-
stenco?

To zavarovanje je bilo in še danes je možno
le z organiziranjem lastnih zadružnih podjetij
ali kooperativ. Z gospodarskim kooperiranjem
bi lahko dosegli vse, kar je v današnjih razme-
rah mogoče doseči.

En sam delavec, ki si prihrani tisočak, ne bo
nikdar tovarnar ali lastnik prodajalnice. Če
se pa zbere sto takih delavcev, tedaj pa lahko
vsaj skupaj postavijo precejšnjo tovarno ali
prodajalnico, od katere bodo vsi imeli koristi—
precej ekonomske NEODVISNOSTI in svobode
—če bodo podjetje pametno in pravilno vodili.

Pa ni treba tisočakov; manj zadostuje, če je
več ljudi, za organiziranje zadruge. Združitev
malih kapitalov pomeni velik zadružni kapital.
Dobrih zgledov je bilo in še danes je dovolj.
Imigranti drugih narodnosti—Finci, Švedi, Če-
hi itd.—so si na zadružnem polju dobro pomagali
in so razvili krasna podjetja.

Res je, tudi med nami so bili in so še zadružni
poskusi v večjih naselbinah; mnogo je bilo
fiaskov in bridkih razočaranj, toda tudi uspehi
so bili in so še. Mi radi kažemo na polome,
ampak ne zavedamo se dejstva, da je med nami
in na splošno veliko več privatnih podjetnikov
propadlo kot je zadružnih. Med nami samimi
lahko računamo, da je na vsako propadlo za-
drugo bankrotiralo najmanj tisoč privatnih tr-
govin.

Vse to, kar imamo kooperativnega, ni—nič,
kar bi se lahko imeli, če bi se bili v zadnjih 40
letih vsaj toliko brigali za kooperativno ekono-
mijo kot smo se za druge stvari, od katerih
nimamo danes drugega kot—glavobol.

Naša največja nesreča je tista vera, ki nas
zapeljuje—vodi za nos—da pričakujemo pomoči
in rešitve od nekoga ali nečesa drugega, bodisi
od oblikov ali od česar koli—in mi čakamo, čak-
amo in čakamo na to pomoč, namesto da bi
si vsi ta čas sami pomagali!

Ljudem, ki pričakujejo dobrega "življenja"
po smrti, pa jim je vseeno, kako mizerno žive
tukaj, bi se nekoliko oprostili; sicer jih lahko
pomilujemo, ampak, če to verujejo, naj bo tako
pri njih. Ne more pa biti tako pri nas, pri vseh
onih, ki so spoznali, da človek živi le od rojstva
do smrti—in če more užiti kaj dobrega, mora
užiti, dokler je živ.

Čas je torej, da se zdramimo, masno zdrami-
mo, da združimo naše majcene, mizerne kapita-
tale—da se organiziramo gospodarsko v koope-
rativah in si sami pomagamo na lep, pošten in
demokratičen način. Nihče nam ne bo pomagal,
če si ne bomo sami. Že stirideset let si sami
pomagamo s podpornimi organizacijami—in baa
tako lahko si sami pomagamo z zadrugami, na-
mesto da pomagamo drugim graditi privatne
dobičke.

Glasovi iz
naselbin

Vsakega nekaj

Sharon, Pa. — Velikonočne
praznike smo že odpravili. Bili
so dolgočasni, beli in mrzli. Le
sem pa tam se je kdo pokazal
s kakšnim pobarvanim jajcem.
Velikonočno veselje med starimi
in mladimi umira. Spominjam
se nekaj let nazaj, ko je tukaj
skoro vsak otrok imel v žepu
pirh in pomarančo in urno pri-
skakljaj, rekoč: "Stric, ali hočeš
pirh sekati?" Hitro sva s peto
napravila jamico in notri polo-
žila pirh. Jaz in drugi smo za-
čeli s centom ali grošem v jaj-
ce lučati, a najrajši smo meta-
li mimo. Ako nisi zadel, je otrok
z veseljem pobral cent ali kar je
že bilo in nato z nekoliko centi
teklo do drugega in ga zopet
vprašal, če hoče sekati pirh. Po-
tem je drugim otrokom kazal,
koliko je že dobil za pirh. Bili so
veseli otroci in odrasli. V teh
mrzlih, sneženih in brezsolnih
dneh pa se velikonočno veselje
opušča.

Spominjam se svojih mladih
let v domovini, kako smo se mla-
di in stari veselili velikonočnih
časov — pomaranč, pirhov in ja-
bolk. Kar po eni nogi smo aka-
kali drug do drugega in vse križ-
em sekali pirhe. Od botra in bo-
tre smo dobili darila, da je bilo
veselje. Dnevi so bili lepi in mi
otroci smo kar boski skakali. V
domovini in tukaj pa še bolj se
to veselje opušča, ostalo nam je
le še ime velika noč. Mi starejši
se v takih dneh kratkočasimo
pri čaši prepovedane robe, mla-
dina pa igra kje zunaj s kocka-
mi za denar.

Ko sem bil zadnjič v Sloven-
skem domu, so mi prijatelji re-
kli: Aha, pa te je Jakob Yert v
onem dopisu osvrknil. Res je
malenkost in mu hočem le malo
odgovoriti. Da je Grdinov ata,
kakor ga Yert imenuje, leta
1932 predvajal svoje slike tukaj,
ni bila samo moja krivda — če
se je komu krivica godila, ne
vem. Vem pa, da je članstvo
Slovenskega doma odglasovalo
za predvajanje tistih slik v ko-
rist domove blaginje. Prav tako
tudi ni bila moja krivda, ako so
se na slikah videle kapelice in
cerkve. Ampak če tudi bi sam
Yert slikal pokrajine v starem
kraju, ne bi mogel izpustiti cer-
kva ne kapelice. Zakaj ni Yert
omenil, kdo je prepeval korač-
nice pri procesiji, ki je bila tu-
di na sliki? Grdina je vse to pri-
nesel in je bil njegov pa tudi
naš biznis. Torej je šlo na obeh
straneh za denar.

Da sem jaz v G. N. hvalil, je
bil varok tudi boljši biznis ali
profit. Saj tudi danes hvalimo
vse priredbe, da si niso vse po-
hvale vredne. Ali na vse zadnje
je na obeh straneh zadovoljstvo
in to tudi nekaj šteje. Vem, da
je tudi Yert takrat osvrknil Slo-
venski dom, ko je v Prosveti pi-
sal, da v domu oziroma zvoniku
visi veliki zvon. Vpraševali smo
se, zakaj je on to pisal. Res čud-
no, da je zdaj prišel na dan s ti-
sto preteklostjo in sam sebe ma-
že. Toda to mu ne moremo zame-
riti, ker on se rad peča s cer-
kvami in razlaganjem sv. pisma.

Kritiziral me je tudi, ker sem
bil zapisal, da bi bilo dobro, ako
bi gl. odbor izboljšal jednotine
slike, katere je zadnjič predva-
jal pri nas gl. predsednik Vincen-
t Cankar, da bi se ustreglo
vsem članom in ne samo Sloven-
cem, kajti pri SNPJ imamo tudi
Hrvate in Srbe. Sugestiral sem,
naj bi se snelo nekaj slik iz živ-
ljenja in dela na kmetih. Yert
je mnenja, naj bi bil na filmu tu-

di osliček. Mogoče bi res ne bilo
napačno, pa naj bi bil osliček
štrinožec ali dvonožec. Toda, a-
ko mi dokaže, da sem kje zapi-
sal, da zadnje slike niso bile lepe,
mu bom prihodnjič kupil nekaj
prepovedane robe. Tudi se mu
bom absolutno pokoril, ako mi
dokaže, da tudi na teh slikah ni
bilo cerkva in kapelice. In teh
slik nisem jaz snemal, da si jih
on vseeno pohvalil, ker zapisal
je, da vse, kar je našega, je le-
po. Torej kdo je kriv, da so se
pri nas take slike kazale? Mar
tudi jaz?

Pred predvajanjem slik je br.
Cankar priporočal otrokom, naj
med kazanjem ne kriče in vpi-
jejo, le smejejo se žih. Otro-
kom je torej dopovedal, o sta-
rejših pa ni mislil, da so slabši
kot otroci. Ko je vlak drvel mi-
mo Višnje gore, se je za trenu-
tek pokazalo na sliki tudi to
famousno "mesto", nakar je Ja-
kob zavpil: "Tam sem pa jaz
doma." V resnici je doma iz Ko-
slevec pod Malim vrhom pri Po-
lici.

Zadnjič je Zidanšek zapisal,
naj Yert pomete pred svojim
pragom in mene v miru pusti,
ako sem cerkveno poročen. Mo-
kam na tem mestu priznati, da
sem in sicer že 33 let. Ciril Zu-
pan je naju v Pueblu, Colo., ta-
ko trdno zvezal, da še danes ne
mislim na drugo poroko. Toliko
o tem. Povem, da jaz ljubim vse,
kar je poštenega in našega, mi-
rim le zavijanje in laži. Čudna je
tudi logika človeka, ki nekaj pi-
še, sam pa ne dela tako.

Zadnje čase so našo naselbino
in Slovenski dom obiskali mr. in
Mrs. Tancek in Joe Mlakar iz
Girarda, Anton Kikel v družbi
štirih fantov iz Youngstowna,
mr. in Mrs. Knaus z Mrs. Dre-
moto in Mrs. Rolich iz Coverda-
la, Pa. Anton Knaus ima tam
veliko trgovino, v kateri ima u-
poslenih več naših deklet. Hvala
vam za obisk.

Zadnjič je bila v mojem dopi-
su pomota. Moralo bi se glasiti,
da bo šel na dolgo pot proti Ka-
liforniji John Rupert s soprogo
in sestro svoje žene Mrs. Ze-
lezniar iz Barbertona in ne iz
Girarda.

Dne 15. aprila smo pri nas
imeli prav prijeten večer, ko nas
je zabaval Vadalov kvartet iz
Clevelanda z dvema lepima igra-
ma in petjem, potem pa je njho-
va petorica igrala lepe poskočne
za ples. Udeleženci so bili za-
dovoljni.

Tudi na 13. maja se vsem nu-
di zabaven večer, ko bo društvo
Keystoners 755 SNPJ priredilo
najboljši ples. Kdor hoče biti
med mladino in vesel, naj ne za-
mudi te prilike.

Skoraj bi bil pozabil omeniti,
da se je Vadalovega koncerta
na 15. aprila udeležila tudi Fra-
delova družina iz Latroba, Pa.
Nalepša hvala, ker so nas prišli
obiskat iz tako daljnega kraja.
Pa saj to ni nič novega zanje,
ker večkrat čitamo o njih obisku
raznih naselbin. So tudi uljud-
ni in napredni. Samo to je
vrag, ker John ne more druge-
ga spraviti po grlu ko sodavico,
a vesel pa je vseeno. Rekel je,
da vsaj ve, kaj govori. Le še pri-
dite in še kaj takega prinesite.
Moja žena se vam lepo zahvali
za dar.

Ko sem čital v Prosveti pismo
Antona Pritekla iz Ponove vasi,
sem se začudil novicam, smrti
nekaterih tamkajšnjih rojakov.
Ko sem bil leta 1937 v stari do-
movini, sem z vsemi govoril in
jih tudi slikal. John Škerjanc,

Belgijsko vojaštvo koraka proti obmejnim utrdbam.

doma iz Udja in priženjen v
Gradišču, je tako nesrečno sko-
čil iz vozečega avtomobila, da je
bil na mestu mrtve. Johna Me-
hleta iz Ponove vasi pa je po-
brala dolga bolezen. On je bil še
samec in star 60 let. Tukaj ima
bratranca, v Pueblu pa brata
nekje na farmi. Z Jakobom Pe-
trovškom iz Šmarja, po domače
Krištofov, sva govorila v Hri-
barjevi gostilni Na sapi. S konji
je vozil voz opeke. Bil je koraj-
žen. Dvakrat sta ga prišla nje-
gova sina klicati, naj se požuri
domov, ker imajo doma dovolj
dela z mrvo in mogoče bo dež. Pa
je rekel, ako se zmoči, se bo že
tudi posušila. Pri Krištofu je
bilo včasih dobro gospodarstvo.
Kakor oče, tako je bil tudi sin
narodno zaveden in se udeležo-
val raznih shodov in imel tudi
govore. Zadnje čase se je vdal
pijači, ki ga je spravila v prera-
ni grob s tem, da se je v kašči
ali žitnici obesil. Ko sva govorila,
mi je naročil, naj v naši novi
domovini vse lepo pozdravim v
njegovem imenu. Rekel je, da
bo Jaka še dolgo trn v peti kle-
rikalcem.

Anton Valentinčič, 262.

Ob obletnici smrti pionirja

Windsor Heights, W. Va. —
Ob prvi obletnici smrti mojega
soprog Viktorja Hribarja, ki
je umrl 2. maja, 1938, želim v
njegov spomin nekoliko opisati
njegovo življenje.

Pokojni Viktor je prišel v to
deželo pred 38 leti iz Glodbeka,
Nemčija, skupno s svojim bra-
tom Frankom. Prišla sta v Be-
semer, Pa., in pričela delati v
premogovniku. Ker pa se delo
njima ni dopadlo, sta se po ne-
kaj mesecih preselila v Wick
Haven, Pa. Tam se mu je bolj
dopadlo in je živel tam od 1903
do 1920. V Wick Havenu je bil
ustanovitelj društva Lunder-
Adamič 165 SNPJ in tudi pred-
sednik več let.

Leta 1920 je bil radi delav-
skih razmer zopet prisiljen pre-
seliti se za boljšim delom. Delo
je dobil v Brownsville in bi tam
do leta 1928. Tudi tam je usta-
novil novo društvo 407 SNPJ in
bil njegov predsednik par let.
Potem sta se združili dve dru-
štvi in tako smo vsi prestopili v
društvo 398 v Brownsville, ka-
tero še danes živi.

Leta 1928 je bil zopet prisil-
jen iti drugam s trebuchom za
kruhom radi agitacije za rudar-
sko unijo UMWA. Šel je v okraj
Green, kjer smo ostali samo 10
mesecev. Ker je bilo v tistem
rovu zelo slabo delo, si je vedno
želel, da bi našel naselbino, kjer
bi se lahko za stalno naselil. Po-
nudila se mu je prilika, da se je
naselil v Windsor Heights apri-

la leta 1929. Tu sta se mu do-
padla delo in naselbina. Leta
1936 sta s Frankom Kolencom
zopet oživela društvo 407, ozi-
roma ustanovila novo društvo s
to številko. Zopet je bil izvoljen
za predsednika. Ko so leta 1938
člani hoteli, naj nadaljuje svoj
posel, je odgovoril, da se več ne
počuti tako zdravega kot nekdaj
in je predsedništvo pustil dru-
gemu.

On je bil vedno naprednega
mišljenja in razredno zaveden
delavec. Podpiral je vedno na-
predne liste, Prosveto, od kar je
pričela izhajati, in prav tako
Proletarca. Mučil se je do zad-
njega za boljši obstoj človeštva.
Skupno sva preživela 26 let za-
konskega življenja in vzgojila
tri otroke, zdaj vsi odrasli, ene-
nega sina in dve hčeri, od kate-
rih je starejša poročena Smo-
dic v Pennsylvaniji. Sin in mlajša
hči sta še doma.

Leta 1934 je bil pokojni zelo
pobit v jami in od takrat se ni
več tako močnega počutil ko
prej. Zadnje leto je zelo onemo-
gel. S sinom sva mu večkrat
prigovarjala, naj ostane doma in
se javi bolnega. Ker pa je ro-
del samo dva dni na teden, je
rekel, da se ne bo javil bolnega,
dokler bo mogel hoditi, da ne bo
do rekel, da je šel na bolnišnico
isto radi slabih delavskih raz-
mer. Tega se je tudi držal in no-
beno prigovarjanje ni pomagalo,
dokler ni popolnoma onemogel
dne 6. aprila lani. V bolnišnico
v Wheeling je bil poslan dne 16.
aprila in se ni iz njega nikdar več
vrnil živ. Zadnje dni je pretrpel
velike bolečine. Predno je zatis-
nil oči mi je rekel: "Saj sem do-
delal. Zelo me veseli, ko vidim,
da so otroci dorasli in vem, da
bodo nadaljevali z najinim de-
lom za nama."

V premogovnikih tukaj in v
Nemčiji je delal vsega skupaj
42 let in se tako prezgodaj iz-
garal, da mu je bila nit življe-
nja veliko prehitro pretrgana.
In tako je za vedno zaspal dne
2. maja ob polštirih jutraj le-
ta 1938.

Dragi soprog in oče! Zelo te
pogrešamo in žalujemo za te-
boj. Samo eno nam je v tolažbo:
narava zahteva svoje in tako ve-
mo, da pridemo za teboj drug za
drugim. Dopolnil si svojo mero
življenja v borbi za svojo dru-
žino in počival v miru v tej deželi.
Ostanek nam v trajnem spominu
za vedno.

Josephina Hribar in družina.

V spomin pokojni Ivanki Semich

Park Hill, Pa. — V soboto, 15.
aprila, je po dolgi boleznii umrla
na svojem domu Ivanka Semich,
stara 52 let. Bila je članica dru-
štva Danice št. 44 SNPJ in čla-
nica krožka št. 5 Progresivnih
Slovenk. Pokojna je zapustila 6
otrok, dva sinova in štiri hčere.
Žalostno je bilo slovo otrok od
drage jim mame, žalostno tem
bolj, ker so pred leti izgubili tu-
di skrbnega očeta.

Pokojni Ivanki tudi ni bilo
življenje z rožicami posejano.
Poročena je bila dvakrat. Prvi
soprog, Frank Merlak, se je po
kratkem času zakonskega življe-
nja smrtno ponesrečil pri delu.
Zapustil ji je dve hčerki; kmalu
nato ji je starejša hčerka umrla
za zavratno boleznijo. Poročila se
je drugič z Antonom Semichem.
Napravila sta si priazen dom,
kjer sta mirno živela s svojo
družino. Leta 1931 je pa zakon
narave tudi Antonu pretrgal nit
življenja. Ostala je zopet sama s
(Dolje na 3. strani.)

Tedenski pogovor

ANTON GARDEN

Potreba novega prerojenja—VI

V zadnjih petih člankih sem na kratko oris-
dal današnji defenzivni položaj delavstva v tak-
zvanih "demokratičnih" državah in skrušen-
gibanja v polovici Evrope po fašizmu. Omen-
sem, da preti tudi ostalim kapitalističnim dr-
avam nevarnost totalitarnega fašističnega re-
ma in da tudi Amerika ni nobena izjema, da-
ima za seboj 150-letno dobo politične demok-
racije in bogate demokratične tradicije.

Toda, če Amerika ne bo znala rešiti svojega
največjega vprašanja—svoje velike kromi-
brezposelnosti, ki z vsakim letom obsoja no-
vostotisoče in milijone v večno brezdelje, se b-
prost ali slej zgodilo tudi z njo prav tako ka-
se je z Nemčijo. Ze danes je ena tretjina ka-
bivalstva obsojena v brezmejno revščino in v
temnejšo negotovost. V veliki meri je ta tre-
tjina najnižjih človeških plasti absolutno odvi-
na od javne dobrodelnosti—od reliefa in reli-
nih del—za svoje vegetacijsko življenje, za
katerem sta nastanjena obup in pasja poni-
nost do tistih, od katerih pričakujejo kolče-
suhega pa grenkega kruha. Toda tudi drugi,
imajo še delo, se večinoma tresejo pred izgub-
istega, ker danes ni nobene sigurnosti.

Sedanje brezposelnostno zavarovanje, ki pa
lagoma prihaja v veljavo po državah, je komu-
kaplja v morju. Če skozi leto ne boš delal pre-
pisan minimum delovnih dni, navadno okro-
dvajset tednov na leto—v nekaterih državah
več, v drugih manj—bo brezposelnostno za-
rovanje, omejeno kakor je, zate brez pomena.
Tudi na starostno pokojnino se človek ne mo-
preveč zanašati oziroma je skoraj brez pomena,
ako moraš nanj čakati v brezdelju deset, pe-
najst, dvajset ali pa še več let—do 65. let.

Računati pa moramo še na nekaj drugega.
Na nov gospodarski polom, ki bo v svojih po-
sledicah in tudi obsegu še veliko hujši kakor
bil ob koncu Hooverove administracije. Seve-
se mu bo kapitalizem, ameriški in evropski
lahko skušal izogniti z novo svetovno vojno
v kateri lahko računamo na—vojno "prosper-
teto" in na—fašizem. Vsakemu, ki je kolikoli
znana zgodovina, pa je znano, da vsaki voj-
sledi velika gospodarska kriza tudi v "zmagov-
tih" državah vsled demobilizacije in dislokaci-
industrij radi prehoda iz vojne v civilno pro-
dukcijo. Toda na vedno hujše krize moram
računati tudi v primeru, da se svet izogne na-
vemu klanju in uničevanju, ker so periodične
krize stalna kapitalistična institucija, vedno
bolj uničujoče in daljše. Sedanja traja že des-
let in tudi je ne bo več konec pod kapitalizmom.

Vsako si lahko predstavlja, kakšen polom
bo nastal prav tukaj v Ameriki, ko pride
novega gospodarskega poloma in zastoja. Že
danes je okrog 12,000,000 ljudi brez dela. V
teh okrog pet milijonov mladih fantov in dekle-
katerim današnji red zanika vsako priložnost
do zaslužka in lastnega obstoja. Ko se po-
hodnjič udere strop nad kapitalizmom ali to
pod njim, moramo računati, da bo armada bre-
poselnih štela nič manj ko 20 milijonov de-
cev. Kadar pride do tega, bo več ko polovica
Amerike dobesedno na cesti. Bankrotirana
vlada in bankrotiran bo privatni biznis.

Ni treba, da je človek preosko—navdahnjen
da ne bi mogel že danes videti, kaj se bo v ta-
situaciji vse lahko skuhalo in skotilo. Da bo
tla ugodna za ameriškega Hitlerja, ki se tu
prav sigurno pojavi, ni treba poudarjati. Da bi
imel na milijone fiktivnih in potencialnih po-
slušalcev, prav tako kakor jih imata Hitler
Mussolini—ali pa Stalin—si tudi lahko misli-
ker ne bodo mogli živeti od platonične demok-
racije. Demagogi bodo tudi lahko trdili, in to
brez vsake podlage, da je prav demokracija kr-
va vseh socialnih bolezni in sploh ni nič drug-
ga kot farsa in prevara, ker je dopustila, da
bile mase pahnjene v morje velike mišerije
trpljenja. In takrat boste slišali tudi v Ame-
riki odmeve: "Hurrah for Our Great Leader."

Vse to se bo zgodilo—natančno tako kakor
je opisal dalekovidni Jack London v svoji "Za-
lezni peti." Vsi dogodki zadnjih let in dana-
njih dni kažejo, da vodi ves razvoj sedanje raz-
redne družbe v to smer.

Kljub temu pa bodočnost ni tako temna
enostranska, ker po mojem mnenju je še izho-
in možnost, da se izognemo temu katastrofi-
Odvisno je, ako smo vsaj v Ameriki zmog-
učiti se iz velikega debakla v Evropi in spo-
sobni izdelati novo taktiko in smernice in fa-
mirati novo politično gibanje, ki bo kos fa-
stičnemu razvoju družbe. (Se nadaljuje.)

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete, 2. maja 1919)

Domače vesti. V Duluthu, Minn., se je usta-
novila Jugoslovansko-ameriška izobraževalna
zveza. Za ustanovitev te zveze je največ delal
John Movern.

Delavske vesti. Nova delavska stranka v
Illinoisu je zmagala pri lokalnih volitvah v de-
ležih mestih.—Krvave prvomajske demonstracije
v Clevelandu.

Po svetovni vojni. Wilson je na mirovni kon-
ferenci povedal italijanskemu premierju Orla-
nu, da "srčno rad" dovoli Italiji Trst. Polj bi
polovico Istre, ne pa Reke.—Velike prvomajske
manifestacije po vsej Evropi.

Sovjetska Rusija. Iz Moskve poročajo, da
so boljševiške čete izvajale popolno zmag-
nad Kolčakovo armado v Sibiriji.

Grupa brezposelnih delavcev počiva po demonstracijah proti odločitvam reliefa delavcev v
šotoru v bližini mestne hiše v Seattleu, Wash.

KRALJ ALKOHOL

ROMAN

Special JACK LONDON

Is angleščine prevedel JOŠ POLJANEC

In vedno in vsepovsod sem našel krčme ob glavnih in stranskih potih, v ozkih ulicah in ob obljudenih prometnih cestah, svetlo razsvetljene in vesele so bile, pozimi tople, poleti senčne in hladne. Resnica: krčma je bila silno imeniten kraj in bila je še več nego to!

Ko mi je bilo deset let, so bili moji starši opustili kmetovanje in se preselili v mesto. In tukaj sem z desetimi leti pričel delati na cesti kot prodajavec časnikov. To pa zato, ker smo potrebovali denarja, in zato, ker sem jaz potreboval vaje. Našel sem bil pot do javne knjižnice in sem tolikanj bral, da mi je šlo na živce. Na revnih kmetijah, kjer sem prej živel, ni bilo knjig. Na zares čudežen način sem dobil v teku časa štiri čudovite knjige na posodo in te sem kar požrl. Ena je bila življenjska predavanja Garfielda, druga: Pavla du Chailu-a Potovanje po Afriki, tretja: neka povest pisateljice Ouida brez zadnjih štiridesetih strani, in četrta: Irvingova Alhambra. To poslednjo mi je bila posodila neka učiteljica. Kot otrok nisem bil drzen. Bil sem ves drugačen od Oliverja Twista in nezmožen, da bi prošil drugih knjig. Ko sem vrnil učiteljici Alhambro, sem upal, da mi posodi drugo knjigo. Ker pa mi je ni — bržkone je menila, da ne znam ceniti knjige —, sem jokal vsa tri milje dolgo pot od šole do doma. Čakal sem in kopnel, da bi mi posodila novo knjigo. Nešteto krat sem se ojunčal, tako da je malo manjkalo, da je nisem zaprosil, vendar nisem nikdar dosegel potrebne odločnosti.

In nato je prišlo mesto Oakland; na policah ondote javne knjižnice sem odkril ves svet onstran obzorja. Tukaj je bilo na tisoče knjig, ki so bile tako dobre kot moje štiri čudovite knjige, nekatere celo boljše. Knjižnice niso bile tiste čase urejene za otroke in doživel sem čuden prihod. Spominjam se, da sem v seznamu našel knjigo: "Pustolovščine Peregrina Pickla," katera je precej vplivala name. Izpolnil sem prijavi listek in knjižničar mi je izročil zbrano in docela neokrajšana dela Tobije Smolletta v eni sami ogromni knjigi. Bral sem vse, a predvsem zgodovino in prihode in vsa potovanja po suhem in po morju. Bral sem kar po vse dopoldneve, popoldneve in noči. Bral sem v postelji, bral pri mizi, bral spetoma v šoli in iz šole in bral med odmorji, ko so se drugi fantje igrali. Stitnost je ležala vame. Vsaakemu sem odgovoril: "Izgini! Delaš me nervoznega!"

In tako sem bil z desetimi leti na ulici ter sem prodajal časnike. Za čitanje nisem imel časa. Marljivo sem se vadil in učil, kako se je treba boriti, marljivo sem se učil širokoustenja, predznosti, prešernosti. Imel sem silno domišljijo in sem bil zelo radoveden. Med rečmi, na katere sem bil radoveden, je bila tudi krčma. Stopil sem v marsikatero in šel zopet ven. Spominjam se, da je bila tiste čase na vzhodni strani Broadwaya med Šesto in Sedmo ulico od vogala do vogala ena sama vrata krčm.

Po krčmah je bilo življenje drugačno. Možaki so govorili na ves glas, se grohotali na vse grlo in vse je bilo nekam imeniten. Tukaj je bilo nekaj več kot navadna vsakdanost, v kateri se nič ne prigodi. Tukaj je bilo življenje vedno jako živo; kadar so padali udarci in je tekla kri in so dospeli veliki policaji, je bilo celo burno. To so bili zame veliki trenutki in glava mi je bila polna vseh mogočih divjih, hrabrih bojev srčnih pustolovcev na morju in na kopnem. Nobenih velikih trenutkov ni bilo, ko sem se vlačil po ulicah in metal časnike skozi vrata v hiše. Toda po krčmah so mi bili celo pijanci, ki so se omamljeni valjali po mizah ali po tleh, skrivnostni in občudovanja vredni.

In še več: krčme so imele pravico. Mestni očetje so jih odobrili in jim dali dovoljenje. Tedaj niso bile krčme tako strašne, kakor sem slišal praviti o njih one dečke, ki niso imeli prilike, da bi jih poznali, kakor sem jih jaz. Mogoče so res bile strašne, a to je samo pomelilo, da so bile strašno čudovite, in tisto, kar je strašno čudovito, želi vprav mlad fant spoznati. Na isti način so bili strašni morski razbojniki, raztreščene ladje in bitke. In kateri zdrav fant ne bi dal svoje neumrjoče duše, da bi bil pri takih stvarih zraven?

Mimo tega sem videl v krčmah časniške poročevalce, urednike, odvetnike, sodnike, ki sem jih poznal po imenu in obrazu. Ti so pritisnili krčmi žig družabne odobritve in krčma je bila zame še bolj mikavna. Tudi ti so našli najbrž nekaj posebnega v njej, nekaj nenavadnega, kar sem jaz občutil in iskal. Kaj je bilo, nisem

vedel, a moralo je biti tam, saj so se tam zbirali možaki tako, kakor brenčee muhe okoli lonca z medom. Žalosti nisem poznal in svet mi je bil jako vester; zato si nisem mogel misliti, da so tisti možaki iskali pozabljenja trudapolnega dela in davne tuge.

Ne, da bi bil tisti čas pil! Od desetega do petnajstega leta sem le redkokdaj okusil alkoholno pijačo; bil sem pa v tesnih stikih s pivci in pivnicami. Pil pa le zato nisem, ker mi pijača ni prijala. Nekaj časa sem delal kot pomočnik pri razvažanju ledu po krčmah, potem sem postavil kegle na kegljišču poleg neke gostilne in sem pometal krčme po nedeljskih izletih.

Debela, vesela Josie Harper je imela krčmo na vogalu Brzjavne in Devetintridesete ceste. Tjakaj sem vse leto nosil neki večerni časnik, dokler mi niso dali druge poti ob nabrežju in po zloglasnem delu oaklandskega mesta. Ko sem pobiral naročnino za prvi mesec, mi je krčmarica natočila kozarec vina. Sram me je bilo zavrniti ga in sem ga izpil. Pozneje pa sem vedno prežal, da nje ni bilo, in sem pobral naročnino pri točaku.

Ko sem prvkrat delal na kegljišču, je krčmar, kakor je bila navada, sklical nas postavljajoče, da bi nam dal piti, ker smo že nekaj ur postavljali. Drugi so prosili piva, jaz pa sem rekel, da bi rad ingverjevega ola. Fantje so se hihetali in opazili sem, da me je krčmar počastil s čudnim zvedavo prodirnim pogledom. Pa je le odprl steklenico z ingverjevim olom. Pozneje, ko smo se vrnili na kegljišče, so mi fantje v odmoru med igrami pojasnili vso stvar. Razšalil sem bil krčmarja. Steklenica ingverjevega ola velja krčmarja mnogo več kot kozarec navadnega piva in moja dolžnost je, če hočem obdržati svoje mesto, da pijem pivo. Poleg tega je pivo hranljivo. Po njem bom laže delal. Ingverjev ol nima prav nič hranilva. Pozneje sem res pil pivo, kadar se nisem mogel izmuzati, in sem se čudil, kaj najdejo ljudje v njem, da jim tako diši. Vedno sem bil prepričan, da mi v njem nečesa manjka.

Kar mi je bilo zares po godu, so bili bonboni. Za pet centov sem lahko kupil pet "topovskih krogel" — debele, jako okusne in dolgo trajajoče kepe. Celo uro sem lahko zvečel samo eno in jo mečkal po ustih. V bližini je bil neki Mehikanec, ki je prodajal velike, sladke tablice za zvečenje po pet centov eno. Četrtnega je bilo treba, da je človek pospravil eno. In marsikateri dan mi je bila ena taka tablica edin zajtrk. V njej sem zares našel hrano, v pivu pa ne.

PETO POGLAVJE

Toda z naglico se je bližal čas, ko se mi je bilo iznova meriti s kraljem Alkoholom. Ko mi je bilo štirinajst let in sem imel glavo napolnjeno s pripovedkami starih potovavev, domišljijo pa s tropičnimi otoki in daljnimi obrežji, sem se prepeljal z majhno enojadralnico po zalivu San Franciska in Oaklanda. Želel sem iti na morje, proč iz enoličnosti in vsakdanjosti. Bil sem v cvetu mladosti, prežet z romantičnostjo in pustolovščinami in sem sanjal o divjem življenju na divjem človeškem svetu. Niti malo pa si nisem mislil, kako je vse dejanje in nehanje tistega človeškega sveta prežeto z alkoholom.

Ko sem neki dan razvijal jadro na svojem čolnu, sem se seznanil s Scottjem. Bil je mlad korenjak sedemnajst let, mornarski vajenec, ki je pobegnil v Avstralijo z neke angleške ladje, kakor mi je pravil. Pravkar je bil dospel kot mornar neke druge ladje v San Francisko in sedaj bi se rad dal najeti za mornarja na kako kitolovski ladjo. Onstran zaliva, blizu tam, kjer so ležale kitolovske ladje, je bila jahta "Idler". Njen varuh je bil harpunač, ki je nameraval odjadrtati na prihodnjo pot na kitolovski ladji "Bonanza". Ali bi hotel njega, Scottja, prepeljati s svojim čolnom do tega harpunača?

Če bi ga hotel! Mar nisem bil slišal zgodbi in govorice o "Idlerju" — oni veliki jahti, ki je dospela s Sandwitskih otokov, kjer se je bila ukvarjala s tihotapstvom opija? In harpunač, ki je bil njen varuh? Kolikokrat sem ga bil videl in mu zavidal njegovo prostost!

(Dalje prihodnjic.)

M. S.:

Stara gospa

Stopil sem iz svojega avta pred hišo, na kateri je bila pritrjena napisana deska: "M. V. Dr. Mira Janova". Zmeraj sem gledal na to desko z deljenimi čustvi: z veseljem, da se je Mira dokopala do tega položaja brez tuje pomoči, in z obžalovanjem, da primerek ni moj, temveč nekega drugega. Mira je bila uspešna zdravnica, bila je lepa ženska pri svojih štiridesetih letih, srečna mati dveh otrok, toda nesrečna s svojim možem, Rudolfom Janom, ki jo je po šestih le-

tih zakona zapustil in odšel, da nihče ni vedel, kam. Odtlej je žep spet minilo sedem let. Zdaj je šlo za to, da bi Rudolfa Jana proglasili za mrtvega. Obrnil sem se od tiste deske, da bi stopil v hišo, pa sem skoraj trešč ob moža, ki je ravno odhajal iz hiše. V luči cestne svetilke sem ga takoj spoznal. Rudolf Jan! On me pa še pogledal ni in je naglo odšel. Počasi sem šel po stopnicah in premišljal, kaj poročem o tem srečanju Miri in njeni materi. Toda Mira ni bilo doma, sprejela me je le stara gospa. Čakala me je že, sedela pri mizi in pridno vezla.

"Sedite, Frani, me je pozdra-

vila, "in postrezite si s konjankom. Oprostite, da ne vstanem, sem preveč slaba." Nalil sem si konjanka in sedel k njej. "Nekako trudni se mi zdite, Frani." "Saj tudi sem." "Tem lepše, da ste prišli ko sem telefonirala po vas. Imela bom vsaj družbo, ko Mira ni doma." Njene besede so me nekoliko zmedle. Potem, kako mi je telefonirala, sem domneval, da je Mira doma. Stara gospa je to na meni opazila, a se ni zmenila za to. "Moram se z vami o nečem posvetovati. Tiče se Mire. Pogo-

voriva se o tem šele po večerji."

Vatala je ter šla z menoj v obednico. Pri tem ji je padel majhen predmet na tla. Pripognil sem se in ga pobral; bilo je nekakšno bodalce iz jekla s slo-nokošenim držajem. Podal sem ji ga z besedami: "Takšna malenkost in kako nevarna se zdi!"

"Da, bodalce za vezenje. Pogledajte: blago se dobro napne, vanj se zabode bodalce in za njim ostane okrogla luknjica. Zdaj pa pojediva v obednico!"

Ko sva pojedla, sem se naglo odločil in rekel: "Moram vam nekaj zaupati. Ko sem zavil v hišo, sem se srečal z Janom." Ostro me je pogledala, a odgovorila je brez vsakršnega presenečenja: "Ah, vi ste ga videli? To je prav, ker se hočem z vami o njem pogovoriti. Frani, vi ste star prijatelj naše rodbine. Nekdaj sem upala, da boste vi vzeli moje hčer, in še zmeraj ste edini mož, na katerega se lahko obrnem, če potrebujem pomoči."

To me je nekoliko razburilo. Očitno se nekaj napravi, nekaj groznega, kar bi moglo Miri škodovati. Obljubil sem ji, da storim, kar bom mogel.

"Vedela sem, da se lahko zanesem na vas. Poslušajte torej. Vem, da se je Rudolf vrnil. Bil je že tukaj, toda Mira na sredo ni bilo doma, tako da ona nič ne ve o tem. Pripovedoval mi je, da je bil v Južni Ameriki, in mi je povedal — ne ravno preveč delikatno — da bi se spet tja vrnil, ako bi bil za to primerno odškodovan. Drugače pa — je rekel — upa, da bo spet sprejet v našo rodbino."

"Ampak vi bi tega ne dovolili!" "Rada ne, toda vsa zadeva je precej kočljiva. Vi veste, da nisem premožna, in to, kar zasluži Mira, se porabi za gospodinjstvo in za vzgojo otrok. Večjega zneska bi ne mogli utrpjeti!"

Oddahnil sem se. Vem torej, zakaj me je poklicala. "Denar se že preskrbi," sem odgovoril. "Povejte mi, koliko zahteva, vse drugo bom že sam uredil."

"To me veseli, Frani, ampak tega ne bo treba. Rekla sem mu, naj se vrne o pol devetih, in za to potrebujem vas, da ga vi spustite v stanovanje in sem prive-date. Rekla sem Anki naj ne hodi odpirat. Govorila bi z njim in če eno uro bi vas prosila, da ga spet vi spremiti iz hiše."

Se zmeral sem nisem mogel o-tresti nekega neprijetnega občutka.

"Prosim, gospa, ne dajajte zdaj sami ničesar. Čež nekaj dni bi spet prišel in zahteval še več. Prepustite to skrb meni. Oskrbim mu vozni listek, ga spravim na ladjo in mu izročim denar šele tik pred odhodom. Previdni moramo biti in misliti na Miro."

"Jaz mislim nanjo, Frani, in tudi na vas, na sebe in na otroka." Čudno se je nasmehnila. "Morate pa dovoliti, da izvedem vse to sama po svojem načrtu."

Zmignil sem z rameni.

"Kakor želite. Dovolite mi vsaj, da ostanem tukaj, ko boste z njim govorili."

"Ne, ne," je dejala odločno, "moram govoriti z njim sama." Zdajci je nekdo pozvonil. Takoj sem šel odpirat. Bil je Rudolf Jan. Vstopil je samozavesten, čeprav je bila njegova obleka precej obnošena.

"Javite gospe, da sem tu — Jan. Ampak vi vendar niste sluga. Kaj? Frani, stari prijatelj, komaj sem vas spoznal. Torej ste še zmerom prijatelj rodbine? Nekoliko ste se zredili, kajne? No, kakor vidite, potepuh se je vrnil."

Rad bi mu bil odgovoril, pa sem bil rajši tiho.

"Idite v sobo, Rudolf, gospa vas že pričakuje."

Še nikoli mi ni bila ura tako dolga. Sedel sem pri peči in premišljal tistih šest let nesrečnega Mirinega zakona. Spominjal sem se, kako se je Rudolf spočetka vdajal pijači, kako je neprestano propadal, dokler ni slednjič ostal pri izganju in nato pri morfiju. Bog ve, kaj zdaj dela? Pogledal sem na uro. Minila je ravno ena ura.

Stopil sem v sobo. Stara gospa je sedela vzravnan pri mizi, z rokami na kolenih. Bila je negibna kakor kip. Rudolf Jan je sedel obrnjen s hrbtom k meni, glavo je imel naslonjeno na

Zdaj pa še hoče, da zvezna vlada gradi stanovanja.

mizo. Opazil sem, da je bila steklenica s konjankom pred njim prazna.

"Frani," je mirno izpregovorila stara gospa. "Jan je že končal pogovor z menoj — s tem, da se je upijal od nezvesti. Potrebujem vas. Bodite tako prijazni, vzemite ga v svoj avto in ga odpeljite kam, kjer ni ljudi, morda na klop v parku, Mira ga ne sme tukaj dobiti."

"Zelite, gospa, da ga odpeljem k sebi na stanovanje?"

"Ne," je zaklicala odločno, "tega ne!"

Sklonil sem se k njemu ter mu vzdignil glavo. Oči je imel zaprte, usta na pol odprta. Ko sem ga premaknil, mu je roka brez moči omahnila. Botipal sem mu žilo in mu privzdignil veke. Potem sem se obrnil k stari gospe:

"Ta človek je mrtve, gospa. To vem zanesljivo, saj sem zdravnik."

"Res?" je rekla mirno. Čutil sem, kako me opazuje.

"Telefoniral bom po reševalni avto in ga dal odpeljati. Seveda preiskava bo zaradi tega." Osupnil sem, zakaj opazil sem krl na robcu, s katerim sem si na pol nevede obrisal roke. Pogledal sem roke — nobene rane ni bilo na njih. Začel sem torej pregledovati mrtvega. Nikjer nisem videl nič posebnega, šele čez čas sem opazil zadaj na vratu, skoraj med lasmi, majhno ranico, vbodljaj, iz katerega je počasi curljala kri. Če bi moral dati policiji zdravniško izjavo, kako bi to povedal? "Rana je bila zadana z majhnim, ostrim predmetom v smeri od zgornj nazvaldo s precejšnjo močjo, tako da je bil ranjen hrbtni mozeg. Ostrina je segla od foramen magnum proti medulla oblongata." Obrnil sem se k stari gospe: "Kje je bodalce?"

Molče je odprla škaflo s šivanjem ter mi podala bodalce. Dobro sem si ga ogledal.

"Ne skrbite," se je nasmehnila, "dobro sem ga obrisala."

"Gospa, tega vam ni bilo treba zagrešiti. Ta človek je bil itak na koncu — bil je jetičen."

"Kako dolgo bi še živel?"

"Morda pol leta. To se da težko določiti."

"Ah," je rekla počasi, "v pol letu se lahko stori mnogo zla!"

Pred hišo se je ustavil avtomobil.

Pred hišo se je ustavil avtomobil. Zmajala je z glavo. "Ni je še. Avto se je ustavil pred sosedno hišo."

Opazil pa sem, da jo je to nekoliko vznemirilo.

Na pol sem odprl vrata in poslušal. Kmalu je bilo slišati, da avto odhaja.

"Treba ga je odnesti, gospa."

"Tudi jaz mislim tako in tudi vem, da znate za Miro mnogo storiti."

Vzdignil sem mrtvega, da bi ga odnesel v avto. Pri vratih sem začel omahovati. "Kaj če pride

kdo mimo, ko ga bom nakladal?"

Mirno je zamahnila z roko. "Dragi Frani, tukaj stanuje vendar zdravnica. Tod hodi vsak dan bogve koliko bolnikov..."

Ulica je bila prazna. Prenesel sem Rudolfa čez hodnik, ko pa sem odpiral vrata pri avtu, sem čul za seboj glas: "Ali se je zgodila nesreča?"

Ozrl sem se. Za menoj je stal čedno oblečen človek.

"Da, zdravnik sem in peljem bolnika domov." Medtem sem spravil Jana v voz.

Opazil sem, da se je tujec zagledal v napisno desko na hiši in na silhueto stare gospe, ki je stala med vrati.

"Ali vam lahko kaj pomagam, gospod?" je vprašal.

"Hvala, ni potrebno."

"Lahko noč!"

"Lahko noč!" Sedel sem k volanu.

Med vožnjo sem premišljal, kaj naj storim. Razmišljal sem, ali bi ne bilo najbolje, da bi se odpeljal v bolj oddaljen okraj mesta ter tam izročil mrtvega redarju, češ, da sem ga našel na cesti. Toda potem bi moral povedati tudi svoje ime in bi moral k zasliševanju, kamor bi u-tegnili priti tudi tisti človek, ki me je videl, ko sem nesel mrtvega iz hiše. To bi bilo nevarno. Ne ostane mi torej nič drugega, kakor storiti po nasvetu stare gospe.

"Otroku moja," je rekla mi, "tako sem srečna, da vaju dim tako skupaj."

Skrb — Danes sem sprejel v

bo nekega človeka, ki bo odprezval nase vse moje skrbi, bival bo mesečno plačo deset

soč dolarjev.

— Kje boste pa dobili denarja, da mu izplačate plačo?

— Pa to mora biti njegova prva skrb!

Medtem sem vozil nepreproti jugu. Prišel sem v prazno ulico, kjer sem trpuje iz voza ter ga posadil klop ob parku.

Stopil sem spet v avto in vračal po isti poti. Ko sem pripeljal do ulice, kjer je stala Mira, sem videl pred no hišo avto in pri hišnih tih Miro, ki je ravno odklepal. Stopil sem z njo v hišo.

Stara gospa je sedela v pridno vezla. Pozdravila je ro, meni pa je dejala: "Pozelo rada vas vidim katere uro podnevi in ponoči, toda ko je to, da prihajate danes ko pozno?"

Preden sem mogel odgovoriti je sama rekla Miri: —

"Frani je bil tako ljubezen da se je usmilil moje zapustiti in je z menoj večerjal, tem je moral še obiskati ga pacienta."

Občudoval sem jo, kako je gla biti tako mirna. Jaz bi bil mogel biti. Toda Mira ni opazila.

Slekla je plašč, sedla in izgovorila nekoliko utrujeno: "Težko je zdravnikovo

nje. Ko se bom vdrugič bom postala rajši zdravnica. Zdaj sem bila pri neki bo ci, revni ženi, ki je našla v svojega moža pismo, s katere se mu sporoča odpust iz služ najbrže zaradi kake nepošti sti. To jo je tako razburilo, se je zastrupila."

Hotel sem nekaj reči na toda od groze nisem mogel pregovoriti. Pismo v žepu njiča! Kaj je imel neki Ru v svojih žepih? Jaz, tepe, pomislil nisem prej na to. M biti pisma, morda celo potni ali sporočilo Miri!

V tem trenutku se je gospa zdržnila in jaz sem jo gledal.

"Ah, mar bi mogla ka ženska premagati izkušnja da bi ne pregledala in ne po kala žepov človeku, ki je nezvesti? Mislim, da ne. vsaj gotovo ne — če bi se nudila taka prilika."

Spet me je tako čudno po dala. In pokimala je ter se sklonila k svojemu delu. V sem, kako mirno, a tudi kro zabada bodalce v blago, ka bi ... Čez nekaj časa je dvignila glavo in meni se je lo, da si je iz njenega govor neka mirna zadovoljnost.

"Otroku moja," je rekla mi, "tako sem srečna, da vaju dim tako skupaj."

Skrb — Danes sem sprejel v

bo nekega človeka, ki bo odprezval nase vse moje skrbi, bival bo mesečno plačo deset

soč dolarjev.

— Kje boste pa dobili denarja, da mu izplačate plačo?

— Pa to mora biti njegova prva skrb!

Medtem sem vozil nepreproti jugu. Prišel sem v prazno ulico, kjer sem trpuje iz voza ter ga posadil klop ob parku.

Stopil sem spet v avto in vračal po isti poti. Ko sem pripeljal do ulice, kjer je stala Mira, sem videl pred no hišo avto in pri hišnih tih Miro, ki je ravno odklepal. Stopil sem z njo v hišo.

Stara gospa je sedela v pridno vezla. Pozdravila je ro, meni pa je dejala: "Pozelo rada vas vidim katere uro podnevi in ponoči, toda ko je to, da prihajate danes ko pozno?"

Preden sem mogel odgovoriti je sama rekla Miri: —

"Frani je bil tako ljubezen da se je usmilil moje zapustiti in je z menoj večerjal, tem je moral še obiskati ga pacienta."

Občudoval sem jo, kako je gla biti tako mirna. Jaz bi bil mogel biti. Toda Mira ni opazila.

Slekla je plašč, sedla in izgovorila nekoliko utrujeno: "Težko je zdravnikovo

nje. Ko se bom vdrugič bom postala rajši zdravnica. Zdaj sem bila pri neki bo ci, revni ženi, ki je našla v svojega moža pismo, s katere se mu sporoča odpust iz služ najbrže zaradi kake nepošti sti. To jo je tako razburilo, se je zastrupila."

Hotel sem nekaj reči na toda od groze nisem mogel pregovoriti. Pismo v žepu njiča! Kaj je imel neki Ru v svojih žepih? Jaz, tepe, pomislil nisem prej na to. M biti pisma, morda celo potni ali sporočilo Miri!

V tem trenutku se je gospa zdržnila in jaz sem jo gledal.

"Ah, mar bi mogla ka ženska premagati izkušnja da bi ne pregledala in ne po kala žepov človeku, ki je nezvesti? Mislim, da ne. vsaj gotovo ne — če bi se nudila taka prilika."

Spet me je tako čudno po dala. In pokimala je ter se sklonila k svojemu delu. V sem, kako mirno, a tudi kro zabada bodalce v blago, ka bi ... Čez nekaj časa je dvignila glavo in meni se je lo, da si je iz njenega govor neka mirna zadovoljnost.

"Otroku moja," je rekla mi, "tako sem srečna, da vaju dim tako skupaj."

Skrb — Danes sem sprejel v

bo nekega človeka, ki bo odprezval nase vse moje skrbi, bival bo mesečno plačo deset

soč dolarjev.

— Kje boste pa dobili denarja, da mu izplačate plačo?

— Pa to mora biti njegova prva skrb!

Medtem sem vozil nepreproti jugu. Prišel sem v prazno ulico, kjer sem trpuje iz voza ter ga posadil klop ob parku.

Stopil sem spet v avto in vračal po isti poti. Ko sem pripeljal do ulice, kjer je stala Mira, sem videl pred no hišo avto in pri hišnih tih Miro, ki je ravno odklepal. Stopil sem z njo v hišo.

Stara gospa je sedela v pridno vezla. Pozdravila je ro, meni pa je dejala: "Pozelo rada vas vidim katere uro podnevi in ponoči, toda ko je to, da prihajate danes ko pozno?"

Preden sem mogel odgovoriti je sama rekla Miri: —

"Frani je bil tako ljubezen da se je usmilil moje zapustiti in je z menoj večerjal, tem je moral še obiskati ga pacienta."

Občudoval sem jo, kako je gla biti tako mirna. Jaz bi bil mogel biti. Toda Mira ni opazila.

Slekla je plašč, sedla in izgovorila nekoliko utrujeno: "Težko je zdravnikovo

nje. Ko se bom vdrugič bom postala rajši zdravnica. Zdaj sem bila pri neki bo ci